

Gabriele Münter en haar overzichtstentoonstelling in Humlebaek

In het prachtig gelegen *Louisiana Museum voor Moderne Kunst* in Humlebaek, 35 km ten noorden van Kopenhagen, is deze zomer een mooie overzichtstentoonstelling te zien van de Duitse kunstenares **Gabriele Münter** (1877-1962).

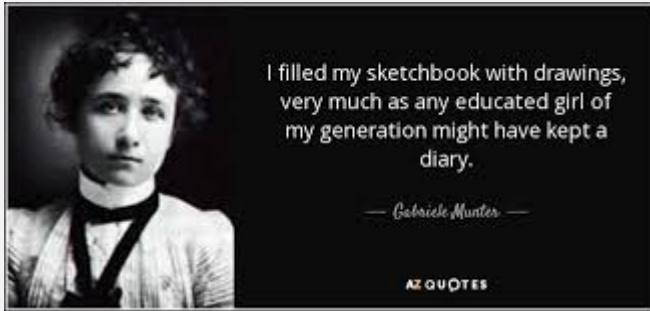
Maar eerst kort iets over het museum, omdat het zo'n fijne plek is om te bezoeken. Er is een interessante collectie moderne kunst en een mooie (beelden)tuin aan de oever van Sont met een schitterend uitzicht. Het is er zowel binnen als buiten goed toeven. Je kunt er mooie kunst kijken (er is naast de vaste collectie bijna altijd wel een boeiende tentoonstelling), rustig in de tuin zitten- zelfs een boek lezen. Er is een goed café met terras en een uitgebreide museumwinkel vol Deens en ander design. Van harte aanbevolen door mij en vast ook door Jonna!

En dan de tentoonstelling, die loopt t/m 19 augustus: hoewel **Gabriele Münter** niet op grote schaal bekend is, heeft ze een opvallende bijdrage geleverd aan de 20e eeuwse kunst. Meestal wordt en is haar werk gezien en geïnterpreteerd in de context van het Duitse expressionisme, met een focus op haar relatie en de samenwerking met Wassily Kandinsky in de tijd van de kunstenaarsgroep Der blaue Reiter. Het museum wil met deze voor het eerst sinds decennia uitgebreide retrospectieve presentatie van de kunstenares en haar werk allerlei aspecten van haar veelzijdigheid naar voren brengen, en zowel haar stilistische complexiteit als haar artistieke onafhankelijkheid benadrukken. Veel van wat *Gabriele Münter* heeft gemaakt is nog onbekend. De tentoonstelling kijkt met een hedendaagse blik naar haar werk, dat wordt gepresenteerd in thematische secties - van de klassieke genres als het portret en landschap via interieurs en abstracties tot haar belangstelling voor vreemde culturen, volkskunst en kindertekeningen. Zo'n 130 werken maken deel uit van de tentoonstelling die de hele periode beslaat waarin *Gabriele Münter* actief was.

Gabriele Münter was de jongste van 4 kinderen. Haar vader overleed toen ze acht jaar was, en haar moeder toen Gabriele 24 jaar oud korte tijd een kunstopleiding voor vrouwen volgde. Financieel onafhankelijk geworden dankzij de erfenis konden Gabriele en haar zusters twee jaar op familiebezoek gaan in de Verenigde Staten. Eenmaal terug vestigde ze zich in München. Ze meldde zich aan bij de schilderschool voor vrouwen, maar verveelde zich daar al snel en stapte over naar de progressieve kunstopleiding *Phalanx*, waaraan Kandinsky als leraar was verbonden. In 1903 verloofde zij zich met Kandinsky, die getrouwd was en bleef (tot 1911). Kandinsky bleef één jaar haar leraar, maar daarna sloot de school de deuren. Ze bleven geliefden en het paar leefde openlijk samen, iets wat voor een vrouw niet eenvoudig was in die jaren. Samen ondernamen ze verschillende reizen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog moest Kandinsky Duitsland als 'feindlicher Ausländer' verlaten en keerde terug naar Rusland. Gabriele Münter woonde van 1915 tot 1920 in Scandinavië en trof Kandinsky voor het laatst in 1916 in Stockholm. Vanaf 1917 vermeed Kandinsky ieder contact met haar. Jaren later vernam ze dat hij in dat jaar opnieuw getrouwd was.

In 1920 keerde ze terug naar Duitsland, maar was ze a.g.v. een depressieve periode niet in staat om te schilderen. Na haar verhuizing naar Berlijn in 1925 begon ze met tot contouren teruggebrachte vrouwenportretten in potlood. En na een verblijf in Parijs waar ze een nieuwe levenspartner ontmoette (de kunsthistoricus Johannes Eichner) schilderde ze vooral bloemstillevens en abstracte studies. Een expositieverbod door de nationaalsocialisten in 1937 dwong Gabriele Münter zich in haar privéleven terug te trekken.

Tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog hield ze een aanzienlijk deel van Kandinsky's werk verborgen. Ter gelegenheid van haar tachtigste verjaardag schonk zij in 1957 haar eigen, unieke verzameling aan de stad München. Daaronder vielen, naast werken van haarzelf, meer dan tachtig werken van Kandinsky en werk van andere leden van *der Blaue Reiter*. De villa in Murnau, waar ze gewoond heeft, is nu een museum. Er zijn persoonlijke objecten te zien , zoals meubels en muren die door Gabriele Münter en Kandinsky zijn beschilderd, en een verzameling volkskunst.

De belangrijkste prijs voor vrouwelijke kunstenaars in de Duitsland is genoemd naar Gabriele Münter. Deze wordt uitgereikt aan vrouwelijke kunstenaars boven de veertig jaar